

Comisia pentru petiții

26.9.2024

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: Petiția nr. 0491/2024, adresată de J.-M. B., de cetățenie belgiană, privind presupusa discriminare de către Belgia în ceea ce privește impozitarea pensiilor foștilor funcționari publici în context transfrontalier

1. Rezumatul petiției

Petiționarul, un cetățean belgian cu reședința în Spania, explică faptul că primește o pensie din partea statului belgian în calitate de fost funcționar public, fiind supus impozitării în Belgia (impozitarea nerezidenților). El consideră că există discriminare între cetățenii belgieni care au lucrat în sectorul public și alți cetățeni belgieni, aceștia din urmă fiind supuși impozitării în Spania dacă au reședința în această țară. Petiționarul susține că același lucru este valabil și în cazul asigurărilor sociale: potrivit acestuia, deși el trebuie să plătească 300 EUR în fiecare lună ca fost funcționar public, alți cetățeni belgieni care primesc o pensie din Belgia nu plătesc contribuții la asigurările sociale nici în Belgia, nici în Spania, țară unde pensionarii nu plătesc astfel de contribuții la asigurările sociale.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 10 iulie 2024. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 233 alineatul (6) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 26 septembrie 2024

În stadiul actual al dreptului Uniunii, impozitarea directă este, în esență, de competența statelor membre. Legislația secundară a UE în domeniul impozitării directe este limitată. În domeniile în care nu se aplică legislația secundară a UE, statele membre au competența de a-și concepe propriile sisteme fiscale și de a decide pe cine și ce să impoziteze, când, la ce rată și în ce mod, cu condiția să își respecte obligațiile care le revin în temeiul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Astfel, acestora nu li se permite să discrimineze în legislația lor fiscală pe motiv de cetățenie sau naționalitate sau de reședință în detrimentul

resortisanților unui stat membru, inclusiv al propriilor resortisanți, sau al oricărei persoane care își exercită libertățile garantate de TFUE. De asemenea, ele nu pot impune restricții nejustificate și disproporționate privind exercitarea acestor libertăți.

Rezultă că statele membre dispun de o autonomie considerabilă și, deși, în general, trebuie să asigure egalitatea de tratament între situațiile pur interne și cele transfrontaliere, ele nu sunt obligate să își adapteze propriile sisteme fiscale la diferitele sisteme de impozitare ale altor state membre¹. Sunt posibile disparități între normele fiscale naționale atât timp cât un stat membru nu acordă mai puține avantaje contribuabililor aflați într-o situație transfrontalieră decât celor din țară aflați într-o situație comparabilă. Tratatul FUE nu garantează unui cetățean al Uniunii că transferul activității sau al reședinței sale într-un alt stat membru decât cel în care avea reședința anterior va fi neutru din punct de vedere fiscal. Disparitățile pot fi în avantajul sau în dezavantajul cetățenilor, în funcție de circumstanțele specifice². În această privință, trebuie amintit că, în lipsa unor măsuri de unificare sau de armonizare adoptate în cadrul Uniunii, statele membre și-au păstrat competența de a defini, chiar și unilateral, criteriile de repartizare a competenței lor fiscale³. De asemenea, nu există nicio dispoziție de drept european care să prevadă criteriile de repartizare a drepturilor de impozitare între statele membre în cazul în care un contribuabil, veniturile sau capitalul său sunt legate de mai multe state membre. Această chestiune face în mod normal obiectul unor convenții pentru evitarea dublei impozitări încheiate între statele membre în cauză. În această privință, trebuie arătat că Belgia și Spania au încheiat o astfel de convenție privind impozitul pe venit și impozitul pe avere în anul 1995⁴. În plus, statele membre dispun, în cadrul acestor acorduri, de o marjă de apreciere deplină pentru a stabili factorii de legătură în vederea atribuirii drepturilor de impozitare⁵. În ceea ce privește pensiile plătite pentru ocuparea unui loc de muncă în administrația publică, articolul 19 din Convenția fiscală belgiano-spaniolă prevede că pensiile belgiene plătite foștilor funcționari belgieni sunt impozabile numai în Belgia, cu excepția cazului în care beneficiarul pensiei este rezident și resortisant spaniol. Prin urmare, potrivit informațiilor de care dispune Comisia, regimul fiscal aplicat de Belgia pare să fie în conformitate cu Convenția fiscală belgiano-spaniolă.

Deși aplicarea și interpretarea acestor convenții nu sunt reglementate de dreptul Uniunii, ele fac parte integrantă din sistemele fiscale ale statelor membre, iar aplicarea lor nu poate conduce la restricții nejustificate ale libertăților fundamentale prevăzute de TFUE. Astfel de restricții nu par să existe în speță, întrucât Belgia are dreptul de a impozita pensiile din sectorul public plătite de aceasta (sau de o subdivizie politică sau de o colectivitate locală) pentru un pensionar nerezident, întrucât, procedând astfel, nu le tratează mai puțin favorabil decât cele plătite pensionarilor care continuă să locuiască în Belgia. Belgia poate, de asemenea, să facă distincție între pensiile din sectorul public și veniturile din pensii primite din locurile de muncă din sectorul privat sau din alte surse (de exemplu, încasările din pensii suplimentare) și să aplice un tratament fiscal diferit acestor venituri. În privința chestiunii legate de asigurările sociale din petiția de față, Comisia subliniază faptul că legislația UE în

¹ Cauza C-298/05, *Columbus Container Services*.

² A se vedea, de exemplu, cauza C-403/03, *Schempp*, punctul 45 și jurisprudența citată.

³ Cauza C-513/03 *van Hilten*, punctul 47.

⁴ <https://www.minfin.fgov.be/myminfin-web/pages/public/fisconet/document/c95ee6b3-fe2c-4b43-8d3f-421e0ef4307f>.

⁵ Hotărârea pronunțată în cauza C-307/97, *Saint-Gobain*, punctul 57 și Hotărârea pronunțată în cauza C-376/03, *D*, punctul 52.

domeniul securității sociale, în special Regulamentul (CE) nr. 883/2004⁶ prevede coordonarea și nu armonizarea sistemelor naționale de securitate socială ale statelor membre. Fiecare stat membru stabilește detaliile propriului sistem de securitate socială, inclusiv prestațiile care vor fi acordate, condițiile de admisibilitate, modalitatea de calculare a acestor prestații și contribuțiile ce trebuie plătite. Regulamentul stabilește norme și principii comune care trebuie să fie respectate de toate autoritățile naționale atunci când pun în aplicare legislația națională. Aceste norme garantează că aplicarea diferitelor legislații naționale respectă principiile fundamentale ale egalității de tratament și nediscriminării și nu afectează în mod negativ persoanele care își exercită dreptul la liberă circulație în cadrul Uniunii Europene, inclusiv principiul fundamental conform căruia o persoană este supusă unui regim unic de securitate socială. În același timp, întrucât dreptul Uniunii nu armonizează legislația națională în materie de securitate socială, trecerea de la un stat membru la altul poate avea, într-un caz particular, consecințe pentru un asigurat în ceea ce privește drepturile și contribuțiile.

În plus, în concordanță cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament se supun legislației unui singur stat membru în același timp. Acest lucru este necesar pentru a evita situația în care o persoană care își exercită dreptul la liberă circulație trebuie să plătească simultan contribuții la diferite sisteme naționale de securitate socială. Legislația aplicabilă într-o anumită situație este stabilită în conformitate cu dispozițiile regulamentului. În conformitate cu articolul 11 alineatul (3) litera (e), pensionarii sunt supuși legislației statului lor de reședință, fără a se aduce atingere altor dispoziții specifice din regulament, care garantează pensionarilor pensii din alte state membre. Ar trebui remarcat faptul că aceste norme se aplică în egală măsură pensionarilor care au lucrat în sectorul public și celor care au lucrat în sectorul privat.

În temeiul articolului 24 din acest regulament, persoanele care primesc o pensie dintr-un stat membru în timp ce au reședința în alt stat membru au dreptul de a beneficia de prestații de boală în natură în statul membru de reședință, pe cheltuiala instituției competente din statul membru care plătește pensia. Într-o astfel de situație, contribuțiile la sistemul de asigurări de sănătate sunt percepute de țara care plătește pensia.

În scopul aplicării prezentului articol, persoana asigurată trebuie să se înregistreze la instituția de la locul de reședință utilizând formularul S1 eliberat de instituția competentă din țara care plătește pensia, care atestă dreptul său la asigurare medicală completă în statul membru de reședință. Din dispozițiile de mai sus rezultă că funcționarii belgieni pensionați, precum și orice alt pensionar care primește exclusiv o pensie belgiană, cu reședința în Spania, sunt supuși contribuțiilor belgiene la asigurarea de sănătate.

Concluzia:

Petiția nu a evidențiat nicio încălcare a legislației UE și, prin urmare, Comisia nu are niciun motiv întemeiat să se adreseze statelor membre în cauză sau să intervină în alt mod în numele petiționarului.

⁶ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Elveția), *JO L 166, 30.4.2004, p. 1.*